ПРОФЕСИОНАЛНА ГИМНАЗИЯ ПО СТРОИТЕЛСТВО
"ХРИСТО СМИРНЕНСКИ" КЪРДЖАЛИ
ул. "Капитан Петко войвода" №5 тел. 6 52 62
e-mail: stroyteh@abv.bg

Утвърдил:.....
Директор: /Боряна Стоева/

ПРОФЕСИОНАЛНА ГИМНАЗИЯ ПО СТРОИТЕЛСТВО * Христо Смирненски * Кърджали

МЕХАНИЗЪМ ЗА ОЦЕНЯВАНЕ НА РИСКА ОТ ОТПАДАНЕ НА УЧЕНИЦИ ОТ УЧИЛИЩЕ ЗА УЧЕБНАТА 2023/2024 ГОДИНА

I. Въведение

Образованието в България заема важно място в ценностната система на българина, като този приоритет придоби още по-голяма значимост в процеса на модернизиране на икономическите и социални структури в страната. Голям брой деца напускат преждевременно училище или дори никога не прекрачват неговия праг, явление, което води до тежка форма на социално неравенство.
Въвеждането на общ механизъм за идентифициране на деца в риск от отпадане от училище се налага от разбирането, че реален напредък в намаляване на напускащите училище ученици може да бъде постигнат само в резултат на прилагането на последователна и целенасочена политика, която се следва от цялата училищна общност.

Създаването на условия за редовното присъствие в училище и активната работа по време на учебния час са важни за бъдещото на всеки ученик. Те са гаранция за неговия успех, залог за по-добра квалификация и по-големи възможности за реализация.

Важна роля в това отношение има училището, което трябва да подхожда комплексно и същевременно индивидуално за всеки конкретен случай на ученик, застрашен от отпадане. Предприемането на адекватни и ефективни мерки от педагогическия екип за намаляване броя на отсъствията, броя на преждевременно напусналите, следва да се основават на задълбочен анализ на причините, пораждащи тези явления.

Причините за допуснатите отсъствия и отпадане от училище са многообразни и не се проявяват изолирано, а въздействат комплексно. Това определя необходимостта да се подхожда комплексно и същевременно да се действа индивидуално към конкретния случай на всяко дете, застрашено от отпадане. Необходимо е своевременно идентифициране на признаците за изоставане в усвояването на учебния материал и застрашеност от отпадане.

Класификация на причините за отпадане от училище:

- ***Социално-икономически причини*** - един от основните фактори за отпадане от образователната система. Лошото качество на живота на определени социални слоеве поставя сериозни препятствия пред образованието на децата и младежите. Ниските доходи не позволяват на много семейства да покрият разходите на своите деца за образование (за учебници,тетрадки, дрехи, храна) и се посочват от родителите като главна причина за отпадане. От друга страна, детето, което не посещава училище, е ценно и като трудов ресурс и често подпомага формирането на семейния бюджет, участва в домакинската работа или чрез грижа за по-малки сестри и братя.
- **Образователните причини -** свързани са както с училищната среда така и с организацията на учебния процес. Съществени са затрудненията при усвояване на учебния материал; слаб интерес към учебния процес и произтичащото от него нежелание
да се посещава училище; наличие на конфликтни отношения със съученици и/или учители и др.
- **Етнокултурната среда** на детето оказва съществено влияние. В тази група се регистрират някои специфични етнокултурни причини за отпадане на ученици от училище - промяна в семейния статус на ученици / заживяват на семейни начала преди 16 годишна възраст и създават семейство неофициално, въпреки забраната на закона/; по-ниска ценност на образованието. Акумулирането на икономически, образователни и етнокултурни рискови фактори,оказва най-силно влияние, когато семейството живее в компактна група сред представители на собствения етнос.

II. Цел на механизма за идентифициране на деца в риск от отпадане от училище:

1. Ранно идентифициране на децата в риск чрез проучване и оценка на потребностите и интересите на учениците.
2. Откриване и предотвратяване на причините, довеждащи отпадането на децата от училище.

II. Задачи

1. Индивидуална оценка на причините за отпадането и планиране на подкрепа.
2. Създаване на подкрепяща среда в класа за застрашените ученици.
3. Разработване и прилагане на обучителни, извънкласни и извънучилищни програми и подкрепи за мотивиране и задържане на децата, осигуряване на консултиране, професионално ориентиране, активно въвличане и работа със семейството.
4. Изготвяне на регистър за децата в риск от отпадане от училище.

III. Маркери за идентифициране на дете в риск от отпадане

1. Промяна в поведението на ученика – ранни индикации за отпадане като закъснения, отсъствия, проблеми с дисциплината, взаимоотношенията в клас; понижаване на интереса към учебния процес и други;
2. По наблюдение на учители, класен ръководител, съученици, родители;
3. Наблюдение върху семейството;
4. По даден сигнал от други институции – отдел „Закрила на детето“; Местна комисия за борба с противообществените прояви на малолетни и непълнолетни; Комисия за закрила на детето; полиция, община и др.;
5.Отчитане на традиции, нрави, обичаи на конкретен етнос, към който принадлежи ученика.

IV. Инструментариум за идентифициране – Приложение 1

А. Индивидуална карта за оценка на риска от отпадане - изготвен от класен ръководител в началото на учебната година

1. Данни за детето- трите имена, адрес, рождена дата и др..

Механизъм за оценяване на риска от отпадане на ученици от училище 2015/2016 учебна година
2. Семеен статус /семейна история: имена, адрес, образование, професия, месторабота, социален статус на родителите/
3. Взаимоотношение на ученика с членовете на семейството
4. Здравен статус на ученика /данни по медицински документи и информация на личния лекар; данни на личен лекар; физически и психоемоционален статус; зависимости и вредни навици/
5. Допълнителна информация за ученика: /от кога е ученик в училището; образование - завършена ПГ, клас, етап или степен на образование; последно преместване- причини за преместването; пътуващ ученик ли е; проследяване на успеха през различните класове – учебен предмет с най-висок и с най-нисък успех, информация за вътрешни и външни оценявания, срочен и годишен успех; поправителни изпити и резултати от тях; информация за допуснати извинени и неизвинени отсъствия; участие на ученика в извънкласни дейности и проекти/
6. Откриване на силните страни /талант, заложби, постижения/
7. Трудности и проблеми /идентифициране на дефицити в емоционално-психично, умствено и физическо състояние; трудности в обучението – проблеми в усвояването на учебнен материал по конкрететн предмет; езикови трудности (билингви);
8.Социална интеграция /адаптация към класа и училището, умения за общуване; взаимоотношения с връстници и съученици; взаимоотношения в извънучилщна среда; приятелски кръг/
9. Отношение на родителите към участието и резултатите на ученика в учебния процес.
10. Информация от други институции /отдел „Закрила на детето“; Местна комисия за борба с противообществените прояви на малолетни и непълнолетни; Комисия за закрила
на детето; полиция/
11. Заключителна оценка /анализ на информацията -основни проблеми; идентифицирани потребности; препоръчителни действия/

В. Въпросник за ученика – Приложение 2

На базата на извършената оценка се изготвя.индивидуален план за работа с дете застрашено от отпадане.

VI. Дейности-план за действие

За да бъде ефективен механизмът за идентифициране на дете в риск от отпадане от училище е необходимо да се извърши анализ на случая и планиране на дейностите:
1. Дейности на ниво клас:
1.1 Изготвяне на индивидуална оценка за всеки ученик в началото на учебната година. Събиране и анализ на информацията от класен ръководител.
1.2 Създаване на подкрепяща среда в класа за застрашените ученици-отговорността е на класния ръководител и на всеки учител.
1.3 Класният ръководител установява причината за отсъствия и формулира предложение за въздействие пред педагогически съвет.
1.4 Осигуряване на педагогическа подкрепа за тези деца от страна на учителите – създаване на условия и организация за преодоляване на изоставането и пропуските чрез прилагане на индивидуален подход, чрез използване на самостоятелна и групова работа, предоставящи възможности за индивидуален темп при усвояване на учебния материал за
застрашените от отпадане деца, внимателно отношение към тях.
1.5 Включване в извънкласни и извънучилищни дейности в съответствие с

интересите и възможностите на тези деца. Чрез тези дейности се развиват силните страни на личността и се постига по-добра интеграция към образованието.
1.6 Изготвяне на портфолио на ученик, застрашен от отпадане от училище;
2. Дейности на ниво училище:
2.1 Създаване на регистър за децата в риск от отпадане от училище /включва следната информация за ученика: възраст, клас, неизвинени отсъствия, причини и предприетите мерки от различните институции/.
2.2 Формиране на мултидисциплинарен екип по конкретния случай на дете в риск да отпадне от училище, според идентифицираните потребности.
Със заповед на директора се сформират комисии:
- за работа с деца в риск да отпаднат от училище поради трудности в ученето,
- за работа с деца в риск да отпаднат от училище поради поведенчески проблеми,
- за работа с деца в риск да отпаднат от училище поради социално-икономически проблеми.
- за работа с деца в риск да отпаднат от училище поради допуснати неизвинени отсъствия.
В екипа може да се включат представители на класните ръководители и други учители, психолог, социален работник, на УКБППМН, на родителите, на учениците, на обществени възпитатели и др. Екипите оказват съдействие за професионално ориентиране и подготовка; развиване на творческите способности на децата; информиране на децата за техните права и застъпничество;
2.3 Изработване на индивидуална програма за намаляване на риска .
2.4 Включване на застрашените ученици в извънкласни дейности и проекти.
2.5 Насочване на застрашен от отпадане ученик към психолог.
2.6 Мотивационна работа за задържане на детето в училище.
2.7 Осъществяване на ефективен диалог между училището и семейството на застрашените от отпадане деца.
2.8 Осъществяване на партньорство между училището и всички заинтересовани страни на местно ниво за превенция на отпадането от образователната система.
3. Дейности с родителите:
3.1 Запознаване на родителите с правилника на училището и възможностите, които то дава за обучение и възпитание на децата.
3.2 Информиране и консултиране на семейството за социалната функция на образованието и последиците от отпадането на детето от училище.
3.3 Сключване на договор (споразумение) между училището и родителите, в който се фиксират правата и задълженията на страните.

V. Взаимодействие с други институции:

Семейство
Училищна комисия за борба с противообществени прояви на малолетни и непълнолетни
Ученически съвет
Педагогически съвет
Отдел „Закрила на детето“
Полиция

ПРОФЕСИОНАЛНА ГИМНАЗИЯ ПО СТРОИТЕЛСТВО
"ХРИСТО СМИРНЕНСКИ" КЪРДЖАЛИ
ул. "Капитан Петко войвода" №5 тел. 6 52 62
e-mail: stroyteh@abv.bg

Утвърдил:.....
Директор: /Боряна Стоева/

Приложение 1

ИНДИВИДУАЛНА КАРТА ЗА ОЦЕНКА НА РИСКА ОТ ОТПАДАНЕ ОТ УЧИЛИЩЕ

I. Данни за ученика
Име, презиме, фамилия: .....
Дата на раждане: ..... Клас:..... Класен ръководител:.....
Адрес: .....

II. Семеен статус /семейна история: имена, адрес, образование, професия, месторабота, социален статус на родителите/
Име, презиме, фамилия: 1.....
2.....
Адрес: .....

III. Взаимоотношение на ученика с членовете на семейството.

IV. Здравен статус на ученика /данни по медицински документи и информация на личния лекар; данни на личен лекар; физически и психоемоционален статус;\ зависимости и вредни навици/

V. Допълнителна информация за ученика:
/от кога е ученик в училището;образование - завършена ПГ, клас, етап или степен на образование; последно преместване- причини за преместването; пътуващ ученик ли е; проследяване на успеха през различните класове – учебен предмет с най-висок и с най-нисък успех, информация за вътрешни и външни оценявания, срочен и годишен успех; поправителни изпити и резултати от тях;информация за допуснати извинени и неизвинени отсъствия; участие на ученика в извънкласни дейности и проекти/

VI. Откриване на силните страни /талант, заложби, постижения/

VII. Трудности и проблеми /идентифициране на дефицити в емоционално-психично, умствено и физическо състояние; трудности в обучението – проблеми в усвояването на учебнен материал по конкрететн предмет; езикови трудности (билингви);

VIII. Социална интеграция /адаптация към класа и училището, умения за общуване; взаимоотношения с връстници и съученици; взаимоотношения в извънучилщна среда; приятелски кръг/

IX. Отношение на родителите към участието и резултатите на ученика в учебния процес

X. Информация от други институции /отдел „Закрила на детето“; Местна комисия за борба с противообществените прояви на малолетни и непълнолетни; Комисия за закрила на детето; полиция/

XI. Заключителна оценка /анализ на информацията - основни проблеми; идентифицирани потребности; препоръчителни действия/

Изготвил: Кл. ръководител.....

Съгласувал:
Координатор по приобщаващо
образование.....
Учител по .....

Дата:

ПРОФЕСИОНАЛНА ГИМНАЗИЯ ПО СТРОИТЕЛСТВО
"ХРИСТО СМИРНЕНСКИ" КЪРДЖАЛИ
ул. "Капитан Петко войвода" №5 тел. 6 52 62
e-mail: stroyteh@abv.bg

Утвърдил:.....
Директор /Боряна Стоева/

Професионална гимназия по строителство * Христо Смирненски * Кърджали

Въпросник за ученика
(огради всяко вярно за теб)

Трите имена : .....Клас: .....

1. Ти живееш заедно с:

Твоето семейство се състои от:

- Майка
- Баща
- Брат
- Сестра
- Баба
- Дядо
- Други
- .....

2. Твоите родители :

- Работят
- Не работят
- Единият работи

3. Твоите родители работят:

- В страната
- В чужбина
- Единият е в чужбина

4. Парите, с които разполага твоето семейство са:

- Достатъчно
- Не са достатъчно
- Стигат, но трудно
- Не мога да преценя

5. Ако имаш проблем, нужда от подкрепа, към кой от семейството си би се обърнал най-напред?

- Майка
- Баща
- Брат
- Сестра
- Баба
- Дядо
- Други
- .....

7. Опиши своето жилище (посочи жилищните помещения –баня, тоалетна, кухня, спалня):

.....

8. Имаш ли самостоятелна стая?

• Да
• Не
• Споделена с брат/сестра

9. Споделяш ли с родителите си за преживяното през деня?

• Да
• Не
• Когато ме попитат.
• Никога не ме питат.

10. Информираш ли родителите си за оценките, които си получил в деня на изпитването? Представяш ли бележника си за подпис?

• Да.
• Не.
• Когато ме попитат и поискат да видят бележника.
• Никога не се интересуват.

11. Посещават ли родителите ти родителски срещи?

• Да.
• Не.
• Понякога.
• Никога.

12. Би ли използвал насилие, за да защитиш живота на близък човек?

• Да.
• Не.
• Зависи от случая.
• Не мога да преценя.

13. В кои случаи би напуснал училище?

• Когато имам много двойки.
• Ако се скарам с класната.
• Ако ме тормозят съучениците.
• Ако родителите ми работят в чужбина.
• Защото не ми се ходи на училище.

14. Обичам да се занимавам с:

• Спорт (посочи вида спорт) .....
• Изкуство (посочи).....
• Друго (посочи).....

15. Не обичам да ме ангажират с:

.....